

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ขอสรุปผลการวิจัย การศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ตามลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร และเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

สมมุติฐานของการวิจัย

บทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

บทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ตามทัศนะของครู โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวังเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร แบ่งออกเป็น 7 ด้านดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จากการวิจัยพบว่าผู้บริหารเห็นว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการได้ปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. สำรวจความขาดแคลน และความต้องการเอกสารประกอบหลักสูตร ทุกปี การศึกษา
2. จัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู แผนการสอน ให้ครบทุกระดับชั้น
3. จัดประชุมครูเพื่อพัฒนาและสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

จากทัศนะผู้บริหารมีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. สนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรม เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ตามที่หน่วยงานจัด
2. จัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู แผนการสอน ให้ครบทุกระดับชั้น
3. สำรวจความขาดแคลน และความต้องการเอกสารประกอบหลักสูตร ทุกปีการศึกษา

ส่วนครูมีความเห็นว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. จัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู แผนการสอน ให้ครบทุกระดับชั้น
2. สนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรม เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ตามที่หน่วยงานจัด
3. สำรวจความขาดแคลน และความต้องการเอกสารประกอบหลักสูตร ทุกปีการศึกษา

จากทัศนะครูมีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. สนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรม เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ตามที่หน่วยงานจัด
2. สำรวจความขาดแคลน และความต้องการเอกสารประกอบหลักสูตร ทุกปีการศึกษา
3. จัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู แผนการสอน ให้ครบทุกระดับชั้น

2. งานด้านการเรียนการสอน จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารเห็นว่า ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการได้ปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. จัดครูประจำชั้น ประจำวิชา โดยพิจารณาจากความถนัด และความสมัครใจ
2. จัดให้ครูทำแผนการสอนให้ครบทุกชั้น ทุกกลุ่มประสบการณ์ ก่อนเปิดภาคเรียน
3. จัดตารางสอนให้อัตราส่วนของเวลาเรียน เป็นไปตามหลักสูตรกำหนด ทุกกลุ่ม

จากทัศนะผู้บริหารมีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. จัดครูประจำชั้น ประจำวิชา โดยพิจารณาจากความถนัด และความสมัครใจ
2. จัดตารางสอนให้อัตราส่วนของเวลาเรียน เป็นไปตามหลักสูตรกำหนด ทุกกลุ่ม
3. จัดให้ครูทำแผนการสอนให้ครบทุกชั้น ทุกกลุ่มประสบการณ์ ก่อนเปิดภาคเรียน

ส่วนครูมีความเห็นว่า ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. จัดตารางสอนให้อัตราส่วนของเวลาเรียน เป็นไปตามหลักสูตรกำหนด ทุกกลุ่ม
2. จัดครูประจำชั้น ประจำวิชา โดยพิจารณาจากความถนัด และความสมัครใจ
3. จัดให้ครูทำแผนการสอนครบทุกชั้น ทุกกลุ่มประสบการณ์ ก่อนเปิดภาคเรียน

จากทัศนะครูมีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. จัดตารางสอนให้อัตราส่วนของเวลาเรียน เป็นไปตามหลักสูตรกำหนด ทุกกลุ่ม
2. จัดให้ครูทำแผนการสอนครบทุกชั้น ทุกกลุ่มประสบการณ์ ก่อนเปิดภาคเรียน
3. จัดครูประจำชั้น ประจำวิชา โดยพิจารณาจากความถนัด และความสมัครใจ

3. งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน จากการวิจัยพบว่าผู้บริหารเห็นว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการได้ปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. จัดสรรงบประมาณ จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครู ในการจัดทำสื่อ
2. สำรวจความขาดแคลน และความต้องการวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการสอน
3. จัดให้มีบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน เพื่ออำนวยความสะดวก

จากทัศนะผู้บริหารมีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. จัดสรรงบประมาณ จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครู ในการจัดทำสื่อ
2. สำรวจความขาดแคลน และความต้องการวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการสอน
3. จัดทำแผน จัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน

ส่วนครูมีความเห็นว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. จัดสรรงบประมาณ จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครู ในการจัดทำสื่อ
2. สำรวจความขาดแคลนและความต้องการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน
3. จัดให้มีบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน เพื่ออำนวยความสะดวก

จากทัศนคติที่มีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. จัดสรรงบประมาณ จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวก แก่ครูในการจัดทำสื่อ
2. สำรวจความขาดแคลน และความต้องการวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการสอน
3. จัดทำแผน จัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน
4. งานด้านวัดผลและประเมินผล จากการวิจัยพบว่าผู้บริหารเห็นว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

ได้ปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. จัดให้มีการวัดผลและประเมินผล ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. ให้ครูนำผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน
3. ตรวจสอบให้ครูดำเนินการวัดผลประเมินผล ตามปฏิทินการวัดผลประเมินผล

จากทัศนคติผู้บริหารมีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. จัดให้มีการวัดผลและประเมินผล ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. ติดตามและตรวจสอบการจัดทำเอกสาร ที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล
3. ให้ทุกชั้นเรียนจัดทำ และแสดงผลการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน ทุกกลุ่ม

ส่วนครูมีความเห็นว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. จัดให้มีการวัดผลและประเมินผล ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. ให้ครูนำผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน
3. ให้ทุกชั้นเรียนจัดทำ และแสดงผลการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน ทุกกลุ่ม

จากทัศนคติที่มีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. จัดให้มีการวัดผลและประเมินผล ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. ให้ครูนำผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน
3. ตรวจสอบให้ครูดำเนินการวัดผลประเมินผล ตามปฏิทินการวัดผลประเมินผล

5. งานด้านห้องสมุด จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารเห็นว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการได้ปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. สนับสนุนให้ครูใช้หนังสือและสื่อของห้องสมุด ในการพัฒนาการเรียนการสอน
2. จัดให้มีห้องสมุดโรงเรียนอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับจำนวนนักเรียน
3. จัดให้ครูที่มีวุฒิทางบรรณารักษ์ หรือครูที่ได้รับการอบรมรับผิดชอบงานห้องสมุด

จากทัศนะผู้บริหารมีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. จัดให้ครูที่มีวุฒิทางบรรณารักษ์ หรือครูที่ได้รับการอบรมรับผิดชอบงานห้องสมุด
2. ให้คำปรึกษา และแก้ปัญหาในการดำเนินงานของห้องสมุด
3. ให้คำแนะนำแก่ครูบรรณารักษ์ ในการจัดหาหนังสือ ที่สอดคล้องกับหลักสูตร

ส่วนครูมีความเห็นว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. จัดให้มีห้องสมุด โรงเรียนอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับจำนวนนักเรียน
2. จัดให้ครูที่มีวุฒิทางบรรณารักษ์ หรือครูที่ได้รับการอบรมรับผิดชอบงานห้องสมุด
3. จัดให้มีนักเรียนหมุนเวียน ช่วยงานห้องสมุด โรงเรียน

จากทัศนะครูมีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. จัดให้มีห้องสมุด โรงเรียนอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับจำนวนนักเรียน
2. จัดให้ครูที่มีวุฒิทางบรรณารักษ์ หรือครูที่ได้รับการอบรมรับผิดชอบงานห้องสมุด
3. จัดให้มีนักเรียนหมุนเวียน ช่วยงานห้องสมุด โรงเรียน

6. งานด้านนิเทศภายใน จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารเห็นว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการได้ปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. ดำเนินการนิเทศภายใน โดยการเยี่ยมชั้นเรียน สังเกตการสอนและบันทึกการสังเกต
2. วางแผนจัดทำปฏิทินการนิเทศภายใน และแจ้งให้คณะครูทราบ
3. ดำเนินการนิเทศภายใน โดยการเยี่ยมชั้นเรียน สังเกตการสอนและบันทึกการสังเกต

จากทัศนะผู้บริหารมีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. ให้คำปรึกษาและแนะนำหลังเยี่ยมชั้นเรียน และสังเกตการสอนของครู
2. มีความเข้าใจหลักการและเทคนิคการนิเทศภายในอย่างชัดเจน
3. วางแผนจัดทำปฏิทินการนิเทศภายในและแจ้งให้คณะครูทราบ

ส่วนครูมีความเห็นว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. ส่งเสริมให้ครูประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
2. วางแผนจัดทำปฏิทินการนิเทศภายใน และแจ้งให้คณะครูทราบ
3. มีความเข้าใจหลักการ และเทคนิคการนิเทศภายในอย่างชัดเจน

จากทัศนคติที่มีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. ส่งเสริมให้ครูประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
2. วางแผนจัดทำปฏิทินการนิเทศภายใน และแจ้งให้คณะครูทราบ
3. มีความเข้าใจหลักการ และเทคนิคการนิเทศภายในอย่างชัดเจน
7. งานด้านอบรมทางวิชาการ จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารเห็นว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการได้

ปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. สนับสนุนให้ครูเข้าประชุม หรือเข้ารับการฝึกอบรมทางวิชาการ ที่สถาบันจัดขึ้น
2. อำนวยความสะดวก ในการดำเนินการฝึกอบรมทางวิชาการ ทุกครั้ง
3. ให้ครูที่เข้ารับการฝึกอบรมทางวิชาการ จัดทำและเสนอรายงานผลการไปฝึกอบรม

จากทัศนคติผู้บริหารมีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. สนับสนุนให้ครูเข้าประชุม หรือเข้ารับการฝึกอบรมทางวิชาการ ที่สถาบันจัดขึ้น
2. ส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ และนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมทางวิชาการมาพัฒนา
3. อำนวยความสะดวก ในการดำเนินการฝึกอบรมทางวิชาการ ทุกครั้ง

ส่วนครูมีความเห็นว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. สนับสนุนให้ครูเข้าประชุม หรือเข้ารับการฝึกอบรมทางวิชาการ ที่สถาบันจัดขึ้น
2. ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ เกี่ยวกับการเพิ่มพูนความรู้ และทักษะ
3. วางแผน จัดทำโครงการฝึกอบรมทางวิชาการ ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหา

จากทัศนคติครูมีความคาดหวังว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้ ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยในเรื่อง

1. สนับสนุนให้ครูเข้าประชุม หรือเข้ารับการฝึกอบรมทางวิชาการ ที่สถาบันจัดขึ้น
2. ส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ และนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมทางวิชาการ มาพัฒนา
3. ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ เกี่ยวกับการเพิ่มพูนความรู้ และทักษะ

บทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โดยรวมหวังว่าผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยปฏิบัติงานเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ

1. งานด้านการเรียนการสอน
2. งานด้านวัดผลและประเมินผล

3. งานด้านอบรมทางวิชาการ
4. งานด้านนิเทศภายใน
5. งานด้านห้องสมุด
6. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
7. งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

จากทัศนะที่ปฏิบัติจริงโดยรวมมีความเห็นว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยปฏิบัติงานเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ

1. งานด้านการเรียนการสอน
2. งานด้านอบรมทางวิชาการ
3. งานด้านวัดผลและประเมินผล
4. งานด้านนิเทศภายใน
5. งานด้านห้องสมุด
6. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
7. งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

ผลการเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการในการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารและครูพบว่าโดยรวมมีความเห็นว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ในการบริหารงานวิชาการทุกด้าน ไม่แตกต่างจากบทบาทที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และโดยรวมคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการทุกด้านของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ในระดับที่สูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริง

ผู้บริหารมีความเห็นว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ในการบริหารงานวิชาการทุกด้าน ไม่แตกต่างจากบทบาทที่คาดหวัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผู้บริหารคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการทุกด้าน ของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการในระดับสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริง

ครูมีความเห็นว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ในการบริหารงานวิชาการทุกด้าน ไม่แตกต่างจากบทบาทที่คาดหวัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และครูคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการทุกด้าน ของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการในระดับสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัยพบว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จากการวิจัยพบว่าผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนฝ่ายวิชาการได้ปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้เรียงจากมากไปหาน้อย คือ

1. สนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ ตามที่หน่วยงานจัด
2. จัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือครู แผนการสอน ให้ครบทุกระดับชั้น
3. สำรวจความขาดแคลน และความต้องการเอกสารประกอบหลักสูตร ทุกปี

ย่อมแสดงให้เห็นว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการให้ความสนใจในเรื่องหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับ ปรียาพร วงษ์อนุตร โรจน์ (2535 : 38-39) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นหลัก และหัวใจของการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ อุทัย บุญประเสริฐ (2531 : 179) ที่กล่าวว่าหลักสูตรเป็นธงชัยในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหรือสถานศึกษา และเป็นแผนแม่บทกำกับการทำงาน ดังนั้นหลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน ถ้าผู้บริหารผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและครู มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรจะทำให้การจัดการศึกษา ดำเนินไปได้ด้วยดีทั้งแก่ตัวผู้เรียน ช่วยให้ผู้ครูได้มีทิศทางและสิ่งกำหนดในการสอน

ดังนั้น เมื่อหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นหน้าที่สำคัญที่สุดที่ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ควรศึกษาและทำความเข้าใจให้ชัดเจนก่อนที่จะนำไปใช้ และถ่ายทอดความรู้ให้แก่ครูผู้สอนต่อไป

2. ด้านการเรียนการสอน จากการวิจัยพบว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการได้ปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้เรียงจากมากไปหาน้อย คือ

1. จัดตารางสอนให้อัตราส่วนของเวลาเรียน เป็นไปตามหลักสูตรกำหนด
2. จัดครูประจำชั้น ประจำวิชา โดยพิจารณาจากความถนัด และความสมัครใจ
3. จัดให้ครูทำแผนการสอนทุกชั้นเรียน และทุกกลุ่มประสบการณ์ก่อนเปิดภาคเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับ กิติมา ปรีดีดิลก (2532 : 61) ได้กล่าวว่า เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน ที่จะต้องจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมมีการสอนที่ถูกต้องตลอดจนการอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ หลักสำคัญของการจัดการเรียนการสอน คือ การวัดความรู้และคุณสมบัติที่ต้องการให้ผู้เรียน ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

3. ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน จากการวิจัยพบว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการได้ปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้เรียงจากมากไปหาน้อย คือ

1. สำรวจความขาดแคลน และความต้องการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน
2. จัดทำแผน จัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน

3. จัดสรรงบประมาณ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูในการจัดทำสื่อ ซึ่งสอดคล้องกับ อัมภา บุญช่วย (2537 : 108) ได้กล่าวว่า ผู้รับผิดชอบงานวิชาการต้องทำหน้าที่วางแผนการประเมินผล การใช้สื่อการเรียนการสอน และติดตามผลการใช้สื่อการเรียนการสอน การประเมินผลและติดตามผลจะทำให้ทราบข้อมูลเพื่อช่วยครูในการปรับปรุงใช้สื่อต่อไป

4. ด้านวัดผลและประเมินผล จากการวิจัยพบว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการได้ปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้เรียงจากมากไปหาน้อย คือ

1. จัดให้มีการวัดผลและประเมินผล ตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบกำหนดไว้
2. ให้ครูนำผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน
3. ตรวจสอบให้ครูดำเนินการวัดผลประเมินผล ตามปฏิทินการวัดผลประเมินผล

ซึ่งสอดคล้องกับ พันธ์ หันนาคินทร์ (2524 : 200) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องจัดการประเมินผลการศึกษา เพื่อทราบผลการเรียนของนักเรียนและผลการสอนของครู และยังเป็นหน้าที่ของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

ดังนั้น เมื่อการวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญของการจัดการศึกษา เป็นกระบวนการที่ทำให้คาดว่า การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง จึงเป็นเหตุให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและโดยส่วนรวมให้ความสำคัญกับงานวัดผลและประเมินผลเป็นลำดับแรก

5. ด้านห้องสมุด จากการวิจัยพบว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการได้ปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้เรียงจากมากไปหาน้อย คือ

1. จัดให้มีห้องสมุดโรงเรียนอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับจำนวนนักเรียน
2. จัดให้ครูที่มีวุฒิทางบรรณารักษ์ หรือครูที่ได้รับการอบรมรับผิดชอบงานห้องสมุด
3. ให้คำแนะนำแก่ครูบรรณารักษ์ ในการจัดหาหนังสือที่สอดคล้องกับหลักสูตร

ซึ่งสอดคล้องกับ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 29) ได้กล่าวว่าโรงเรียนต้องจัดให้มีห้องสมุดของโรงเรียน และมีหัวหน้าโครงการและกรรมการโครงการรับผิดชอบงานห้องสมุดโรงเรียน และสอดคล้องกับ พันธ์ หันนาคินทร์ (2524 : 213) ที่กล่าวถึงบทบาทของผู้รับผิดชอบงานวิชาการของโรงเรียนเกี่ยวกับห้องสมุดว่า หาบุคคลที่ได้รับการศึกษาอบรมมาเป็นบรรณารักษ์ จัดหาวิธีการให้นักเรียนรู้จักการใช้ห้องสมุด

6. ด้านนิเทศภายใน จากการวิจัยพบว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการได้ปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้เรียงจากมากไปหาน้อย คือ

1. วางแผนจัดทำปฏิทินการนิเทศภายใน และแจ้งให้คณะครูทราบ
2. ส่งเสริมให้ครูประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

3. มีความเข้าใจหลักการ และเทคนิคการนิเทศภายในอย่างชัดเจน

ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ พัทธินทร์ ศิริสุข (2533 : 144) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียนประถมศึกษา ปฏิบัติงานด้านการจัดการนิเทศงานวิชาการอยู่ในปริมาณงานไม่สูงนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านนี้ ครูจึงมีความต้องการให้ผู้บริหารปฏิบัติงานในด้านนี้ให้มากกว่าที่ปฏิบัติอยู่

7. ด้านอบรมทางวิชาการ จากการวิจัยพบว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการได้ปฏิบัติกิจกรรมในด้านนี้เรียงจากมากไปหาน้อย คือ

1. สนับสนุนให้ครูเข้าประชุม หรือเข้ารับการศึกษา กอบบรมทางวิชาการที่สถาบันจัดขึ้น
2. ส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ และนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมทางวิชาการมาพัฒนา
3. ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ เกี่ยวกับการเพิ่มพูนความรู้ และทักษะ

ซึ่งสอดคล้องกับ อุทัย ธรรมโชโต (2531 : 236) ได้กล่าวว่าปัจจุบันนวัตกรรมและเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การจัดการเรียนการสอนต้องจัดให้ทันสภาพที่เปลี่ยนแปลง จึงจะทำให้การศึกษามีคุณภาพ จึงขึ้นอยู่กับครูและผู้บริหารต้องพัฒนาอยู่เสมอ

โดยส่วนรวมคาดหวังว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติงานวิชาการด้านการเรียนการสอนเป็นลำดับแรก และเมื่อพิจารณาบทบาทที่ปฏิบัติจริงพบว่า โดยรวมมีความเห็นว่าผู้ช่วยฝ่ายวิชาการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนเป็นลำดับแรก แสดงให้เห็นว่า โดยส่วนรวมมุ่งหวังที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียน เพราะการจัดการศึกษาจะบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือไม่ ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในกระบวนการใช้หลักสูตร

เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง ของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู พบว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ในการบริหารงานวิชาการทุกด้าน ไม่แตกต่างจากบทบาทที่คาดหวัง ซึ่งโดยรวมคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการทุกด้าน ของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการในระดับสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริง แสดงให้เห็นว่าโดยส่วนรวมให้ความสำคัญกับงานวิชาการ เพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการ โดย พันัส หันนาคินทร์ (2524 : 225) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน เพราะจะเป็นเครื่องชี้วัดความก้าวหน้าของโรงเรียน

ดังนั้น เมื่องานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ อันได้แก่ ผู้บริหารและครู จึงคาดหวังว่าผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ควรปฏิบัติงานวิชาการทุกด้านในระดับที่สูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริง เพราะผู้ช่วยฝ่ายวิชาการมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครู โรงเรียนประถมศึกษาให้ความสำคัญกับงานด้านการเรียนการสอนมากที่สุด เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนการสอน เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจให้ชัดเจน ก่อนที่จะนำไปใช้ และในการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ควรดำเนินการให้สอดคล้องกับ หลักการ จุดหมาย และวิธีการที่หลักสูตรประถมศึกษาได้กำหนดไว้ โดยเฉพาะผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ จะต้องพัฒนาตนเองและครู ให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน และเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง เกี่ยวกับการบริหารและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

2. ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ควรมีบทบาทในการบริหารงานวิชาการ ในงานด้านอื่นให้มากขึ้น ด้วย เช่น งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการจะต้องให้ความสนใจและเข้าใจให้มาก เพื่อสามารถเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ บทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ บทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ด้านการเรียนการสอนของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา
3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ บทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา